

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3025

[Total No. of Pages : 4

[4904]-1001

M.A. (Part - I) (Semester - I)

ECONOMICS

EC-1001 : Micro Economic Analysis - I

(2013 Pattern) (Credit System)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates :

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer should be precise and to the point.*
- 4) *Answer each question in 250 words.*

Q1) a) Discuss the basic economic problems. **[10]**

OR

b) Explain the functioning of price mechanism in the market economy.

Q2) a) Explain the cardinal and ordinal utility approach. **[10]**

OR

b) Explain the difference types of cost.

Q3) a) Explain the Cobb-Douglas production function. **[10]**

OR

b) What is Index? Explain the various problems involved in construction of Index number.

P.T.O.

Q4) a) What is mean by elasticity of demand? Explain the various types of elasticity. **[10]**

OR

b) Explain the law of variable proportion theory.

Q5) a) Discuss the problem associated with the measurement of social welfare concept. **[10]**

OR

b) What is mean by Indifference curve? Explain the properties of indifference curve.

Total No. of Questions : 5]

P3025

[4904]-1001

M.A. (Part - I) (Semester - I)

ECONOMICS

EC-1001 : Micro Economic Analysis - I

(2013 Pattern) (Credit System)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :-

- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
- 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 3) प्रत्येक प्रश्नांची 250 शब्दात उत्तरे लिहा.
- 4) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहावी.

प्रश्न 1) अ) मूलभूत आर्थिक समस्यांची चर्चा करा. [10]

किंवा

ब) बाजाराधिष्ठीत अर्थव्यवस्थेतील किंमत यंत्रणेचा कार्यभाग स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) अ) अंकदर्शी आणि क्रमदर्शी उपयोगिता दृष्टीकोन स्पष्ट करा. [10]

किंवा

ब) खर्चाच्या विविध प्रकार स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) अ) कॉब डग्लस् उत्पादन फलन स्पष्ट करा. [10]

किंवा

ब) निर्देशांक म्हणजे काय? निर्देशांक बांधणीतील विविध समस्या स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) अ) मागणीची लवचिकता म्हणजे काय ? लवचिकतेचे विविध प्रकार स्पष्ट करा. [10]
किंवा

ब) बदलत्या प्रमाणाचा नियम स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) अ) समाजकल्याण संकल्पना मापनाशी संबंधित समस्यांची चर्चा करा. [10]
किंवा

ब) समवृत्ती वक्र म्हणजे काय ? समवृत्ती वक्राची गुणधर्म स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3026

[Total No. of Pages : 4

[4904]-1002

M.A. (Part - I) (Semester - I)

ECONOMICS

EC-1002 : Public Economics - I

(2013 Pattern) (Credit System)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates :

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*
- 3) Answer should be precise and to the point.*
- 4) Answer each questions in 250 words.*

Q1) Explain the role of government in organized society. [10]

OR

Explain the wagners law of increasing state activities. [10]

Q2) Explain the ability to pay approach of taxasion. [10]

OR

Explain the wiesman - peacock hypothesis. [10]

Q3) Explain the problems of double taxation. [10]

OR

Explain the concepts Private goods. Public goods and merit goods. [10]

P.T.O.

Q4) Explain the theory of optimal taxation. [10]

OR

Review the reforms in expenditure budgeting. [10]

Q5) Explain the changing structure of public expenditure. [10]

OR

Explain the theory of club goods. [10]

Total No. of Questions : 5]

P3026

[4904]-1002

M.A. (Part - I) (Semester - I)

ECONOMICS

EC-1002 : Public Economics - I

(2013 Pattern) (Credit System)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :-

- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
- 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावीत.
- 4) प्रत्येकी उत्तरे 250 शब्दांत लिहा.
- 5) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रीका पहावी.

-
प्रश्न 1)	संघटित समाज व्यवस्थेतील सरकारची भूमिका स्पष्ट करा.	[10]
	किंवा	
	शासनाच्या वाढत्या जबाबदाऱ्याविषयक वॅग्नर यांचा सिध्दान्त विषद करा.	[10]
प्रश्न 2)	करारोपनाची करदेय क्षमता तत्त्व स्पष्ट करा.	[10]
	किंवा	
	वाईजमन-पिकॉक यांच्या गृहीत कल्पना सविस्तर स्पष्ट करा.	[10]
प्रश्न 3)	दुहेरी करारोपणाच्या समस्या विषद करा.	[10]
	किंवा	
	खाजगी वस्तु, सार्वजणिक वस्तु आणि गुणवत्ताधारक वस्तु संकल्पना विषद करा.	[10]

- प्रश्न 4) करारोपनाचा पर्याप्त सिध्दान्त स्पष्ट करा. [10]
किंवा
खर्चाधारीत अंदाजपत्रकातील सुधारणांचा आढावा घ्या. [10]
- प्रश्न 5) सार्वजणिक खर्चाचे बदलते स्वरूप स्पष्ट करा. [10]
किंवा
संयुक्त वस्तु (clubgoods) सिध्दान्त स्पष्ट करा. [10]

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3027

[Total No. of Pages : 4

[4904]-1003

M.A. (Part - I) (Semester - I)

ECONOMICS

EC-1003 : International Trade

(2013 Pattern) (Credit System) (Compulsory)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates :

- 1) Attempt all questions.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) Answer should be precise and to the point.
- 4) Answer each questions in 250 words.

Q1) Critically examine the comparative cost advantage theory of international trade.[10]

OR

Terms of trade are always adverse to under developed countries. Explain.

Q2) Evaluate the leontief paradox. [10]

OR

Explain the concept of terms of trade. State types of net barter terms of trade and gross barter terms of trade.

Q3) Explain the Heckscher-ohlin theory of international trade. [10]

OR

Explain the arguments in favour and against of free trade policy.

P.T.O.

Q4) Explain the effects of tariffs. **[10]**

OR

Discuss the broad features of 'Dunkel Proposal.

Q5) Explain the composition of the Global trade growth. **[10]**

OR

Explain the effects of W.T.O. on Indian economy.

Total No. of Questions : 5]

P3027

[4904]-1003

M.A. (Part - I) (Semester - I)

ECONOMICS

EC-1003 : International Trade

(2013 Pattern) (Credit System) (Compulsory)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :-

- 1) सर्व प्रश्न सोडवा.
- 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावीत.
- 4) प्रत्येक प्रश्नांचे 250 शब्दांत उत्तरे लिहा.

प्रश्न 1) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराच्या तुलनात्मक खर्च लाभ सिध्दांताचे टीकात्मक परीक्षण करा.[10]

किंवा

अल्पविकसीत देशांना व्यापारशर्ती नेहमी प्रतिकूल असतात - स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) लिआँटिफच्या विरोधाभासाचे मूल्यमापन करा. [10]

किंवा

व्यापारशर्तीची संकल्पना सांगून निव्वळ वस्तू व्यापारशर्ती व स्थूल वस्तू व्यापारशर्ती प्रकार स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) हेक्शर ओहलिन यांचा आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचा सिध्दांत स्पष्ट करा. [10]

किंवा

मुक्त व्यापार धोरणाच्या बाजूने व विरुद्ध बाजूने मांडण्यात येणारे युक्तीवाद स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) जकातीचे परिणाम स्पष्ट करा. [10]
किंवा
डणकेल प्रस्तावाच्या ठळक वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.

प्रश्न 5) जागतिक व्यापार वाढीचे घटक सांगा. [10]
किंवा
जागतिक व्यापार संघटनेचा भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील परिणाम स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3028

[Total No. of Pages : 4

[4904]-1004

M.A. (Part - I) (Semester - I)

ECONOMICS

EC-1004 : Indian Economic Policy

(2013 Pattern) (Credit System) (Non Core Course)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates :

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) Answer should be precise and to the point.
- 4) Answer in 250 words each.

Q1) Explain the Indicators of Economic Development.

[10]

OR

Explain the employment trends in organised and unorganised sector.

Q2) Explain the measures for stabilising Agricultural prices.

[10]

OR

Discuss the problems of privatisation in India.

Q3) Explain the structure of India's foreign Trade since 1991.

[10]

OR

Elaborate the problems associated with disinvestment.

P.T.O.

Q4) Discuss the issues of Infrastructure Development in India. **[10]**

OR

Explain the Indian financial system.

Q5) Explain the characteristics of Indian Industrial sector in post-reform period. **[10]**

OR

Discuss the issues in labour market reforms.

Total No. of Questions : 5]

P3028

[4904]-1004

M.A. (Part - I) (Semester - I)

ECONOMICS

EC-1004 : Indian Economic Policy

(2013 Pattern) (Credit System) (Non Core Course)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :-

- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
- 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावीत.
- 4) उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दात लिहा.
- 5) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नप्रत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) आर्थिक विकासाचे निर्देशक स्पष्ट करा. [10]
किंवा
संघटीत आणि असंघटीत क्षेत्रातील रोजगाराची पवृत्ती स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) शेतमाल किंमत स्थिरीकरणासाठीच्या उपाययोजना स्पष्ट करा. [10]
किंवा
भारतातील खाजगीकरणाच्या समस्यांची चर्चा करा.
- प्रश्न 3) 1991 पासूनच्या भारताच्या परकिय व्यापाराची रचना स्पष्ट करा. [10]
किंवा
निर्गुतवणुक धोरणासंदर्भातील समस्या विषद करा.

श्रन 4) भारताच्या पायाभूत सुविधा विकासाच्या अलिकडील प्रवादांची चर्चा करा. [10]
किंवा
भारतीय वित्तीय प्रणालीची रचना स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) भारताच्या आर्थिक सुधारणा नंतरच्या औद्योगिक क्षेत्राची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [10]
किंवा
श्रम बाजार सुधारणा संदर्भातील अलिकडील प्रवादांची चर्चा करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3029

[Total No. of Pages : 4

[4904]-1005

M.A. (Part - I) (Semester - I)

ECONOMICS

Labour Economics

(2013 Pattern) (Credit System) (Optional)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates :

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) Answer should be precise and to the points.
- 4) Answer in 250 words each.

Q1) Discuss the nature and characteristics of labour market in developing countries. Like india. [10]

OR

Migration of labour is harmful to industries but inevitable in India. Comment.

Q2) Critically examine marginal productivity theory of wage determination. Is it really applicable in labour market? [10]

OR

Explain the term 'Labour turnover' what are the causes of low labour turnover in india.

Q3) What are the causes of industrial disputes. [10]

OR

Explain the structure and achievements of labour unions in India.

P.T.O.

Q4) Explain the causes of obseuteeism of Indian Industrial labour. **[10]**

OR

Explain the cashses of flexibility in labour market in India.

Q5) Explain the concept of exit policy. **[10]**

OR

Discuss the recent trends in child labour policy in India.

Total No. of Questions : 5]

P3029

[4904]-1005

M.A. (Part - I) (Semester - I)

ECONOMICS

Labour Economics

(2013 Pattern) (Credit System) (Optional)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावीत.
 - 4) प्रत्येक प्रश्नांची 250 शब्दांत उत्तरे लिहा.

प्रश्न 1) भारतासारख्या विकसनशील देशातील श्रमबाजाराचे स्वरूप आणि वैशिष्ट्यांची चर्चा करा. [10]

किंवा

श्रमाची स्थलांतर वृत्ती उद्योगाना घातक असली तरी ती भारतात अपरिहार्य आहे. भाष्य करा.

प्रश्न 2) वेतन निश्चितीच्या सिमान्त उत्पादकता सिद्धांताचे टिकात्मक परिक्षण करा. श्रम बाजारपेठेत तो खरोखर लागू होतो काय? [10]

किंवा

‘श्रमिकाची उलाढाल संकल्पना स्पष्ट करा. भारतातील श्रमिक उलाढाल कमी राहण्याची कारणे कोणती?

प्रश्न 3) औद्योगिक कलहाची कारणे कोणती आहेत? [10]

किंवा

भारतीय कामगार संघटनाची रचना व यश स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) भारतातील श्रमिकांच्या अनुपस्थितीची कारणे स्पष्ट करा. [10]
किंवा

भारतातील श्रमबाजार पेठेतील लवचिकतेची कारणे स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) निर्गमन धोरणाची संकल्पना स्पष्ट करा. [10]
किंवा

भारतातील बाल कामगार धोरणातील अलिकडच्या प्रवृत्तीवर चर्चा करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3030

[Total No. of Pages : 2

[4904]-1006

M.A. (Part - I) (Semester - I)

ECONOMICS

EC-1006 : Mathematical Economics

(2013 Pattern) (Credit System)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:-

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answers should be precise and to the point.*
- 4) *Draw neat diagrams wherever necessary.*
- 5) *Use of nonscientific calculator is allowed.*

Q1) Answer the following question. (any one)

[10]

a) Find the values of when

i) $x = \sqrt{6 + \sqrt{6 + \sqrt{6 + \sqrt{6 + \dots}}}}$

ii) $x = 3x^2 + 10x + 3 = 0$

OR

b) Find the marginal average cost if cost function is given by

$TC = 36x - 10x^2 + 2x^3$. Also obtain marginal cost at $x = \frac{5}{2}$.

Q2) Answer the following question. (any one)

[10]

a) A machine costs a company Rs.52,000 and its effective life is estimated to be 25 years. A sinking fund is created for replacing the machine by new model at the end of its left time, when its scrap realizes a sum of Rs. 2,500 only. The price of the new model is estimated to be 25% higher than the present one. Find what amount should be set aside every year, out of profits for the sinking fund, if it accumulates at 3½ per cent per annum compound.

OR

b) If $A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \end{bmatrix}$ and $B = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 2 \\ 3 & 4 & 5 \end{bmatrix}$

Verify $A + B = B + A$

P.T.O.

Q3) Answer the following question. (Any one) **[10]**

a) Solve the following system of equations.

$$2x + 3y + 3z = 5$$

$$x - 2y + z = -4$$

$$3x - y - 2z = 3$$

OR

b) Given the demand function $x_1 = \frac{4}{p_1^2 p_2}$ and $x_2 = \frac{16}{p_1 p_2^2}$ find the four partial elasticities of demand

Q4) Answer the following question. (Any One) **[10]**

a) The price of the quantity demanded under perfect competition is determined by demand and supply laws, $P_d = \frac{8}{x+1} - 2$ and $P_s = \frac{1}{2}(x+3)$ respectively. Determine the corresponding consumer's surplus.

OR

b) Find the points of maxima or minima of the function $f(x) = x^3 - 6x^2 + 12x - 8$.

Q5) Answer the following question. (Any one) **[10]**

a) Draw the graph of linear inequalities:

$$5x + 4y \leq 200$$

$$3x + 5y \leq 150$$

$$5x + 4y \geq 100$$

$$x \geq 0, y \geq 0$$

Also indicate the common region.

OR

b) The tax rate 't' for a good is related to its consumption quantity 'q' by the relation $t = 18 - 3q^2$. Find the optimal tax rate.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3031

[Total No. of Pages : 4

[4904]-2001

M.A. (Part - I) (Semester - II)

ECONOMICS

Micro Economics Analysis - II

(2013 Pattern) (Credit System)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates :

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answers should be precise and to the point.*
- 4) *Answer each questions in 250 words.*

Q1) "Perfect competition is a myth" Discuss.

[10]

OR

Explain the equilibrium of a monopolist in the short run with appropriate diagram.

Q2) Why price discrimination exists in monopoly? What are its types.

[10]

OR

What is meant by selling costs? Show diagrammatically a firm's equilibrium under selling costs.

Q3) Explain cournot's model of oligopoly.

[10]

OR

What is a cartel? How price and output determination takes place in a cartel?

P.T.O.

Q4) Explain the dominant strategy equilibrium in the game theory. **[10]**

OR

Criticize baumol's theory of firms.

Q5) Explain the concept of Pareto optimality in welfare economics. **[10]**

OR

What is meant by compensation criteria. Give its basic Assumptions.

Total No. of Questions : 5]

P3031

[4904]-2001

M.A. (Part - I) (Semester - II)

ECONOMICS

Micro Economics Analysis - II

(2013 Pattern) (Credit System)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) उत्तरे थोडक्यात व मुद्देसुद असावीत.
 - 4) प्रत्येक प्रश्नांचे उत्तर 250 शब्दांत असावे.
 - 5) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नप्रतिका पहावी.

प्रश्न 1) “पूर्ण स्पर्धा बाजारपेठ काल्पनिक आहे” चर्चा करा. [10]

किंवा

योग्य आकृतीच्या साहाय्याने मक्तेदाराचा अल्पकालीन समतोल स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) मक्तेदारी बाजारपेठेत किंमतभेद का अस्तित्वात येतो? किंमतभेदाचे प्रकार कोणते? [10]

किंवा

विक्रीखर्च म्हणजे काय? विक्रीखर्चासह उत्पादनसंस्थेचा समतोल आकृतीद्वारे दाखवा.

प्रश्न 3) अल्पजनाधिकार बाजारपेठेतील कुनांचे प्रतिमान स्पष्ट करा. [10]

किंवा

विक्रीसंघ (cartel) म्हणजे काय? विक्रीसंघात किंमत व उत्पादननिश्चिती कशी होते?

प्रश्न 4) द्यूत सिध्दांतातील वर्चस्वी व्यवसाय संस्थेचा समतोल स्पष्ट करा. [10]
किंवा
बामोलच्या उत्पादनसंस्था सिध्दांताचे टीकात्मक परीक्षण लिहा.

प्रश्न 5) कल्याणकारी अर्थशास्त्रातील पॅरेटोची 'पर्याप्तता' संकल्पना स्पष्ट करा. [10]
किंवा
भरपाईं निकष म्हणजे काय? त्याची मूलभूत गृहीते सांगा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3032

[Total No. of Pages : 4

[4904]-2002

M.A. (Part - I) (Semester - II)

ECONOMICS

EC-2002 : Public Economics - II (Credit System)

(2013 Pattern) (Compulsory)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates :

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer should be precise and to the point.*
- 4) *Answer each questions in 250 words.*

Q1) Explain the principle of management and repayment of public debt. [10]

OR

Explain the classification of public debt.

Q2) Explain the preparation and presentation of budget. [10]

OR

Explain the trends in expenditure of union Government since 1991.

Q3) Explain the problem of vertical and Horizontal imbalance federal finance in India. [10]

OR

Discuss the interdependence of monetary and fiscal policy.

P.T.O.

Q4) State and explain the recommendation of Kelkar committee. **[10]**

OR

State and explain in details the sources of revenues of the union

Q5) Discuss the burden of public debt on Indian Economy. **[10]**

OR

Explain the objectives of fiscal policy.

Total No. of Questions : 5]

P3032

[4904]-2002

M.A. (Part - I) (Semester - II)

ECONOMICS

EC-2002 : Public Economics - II (Credit System)

(2013 Pattern) (Compulsory)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :-

- 1) सर्व प्रश्न सोडवा.
- 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावीत.
- 4) प्रत्येक प्रश्न 250 शब्दात सोडवा.
- 5) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) सार्वजनिक 'कर्ज व्यवस्थापन' व परतफेडीचे तत्व स्पष्ट करा. [10]

किंवा

सार्वजनिक कर्जाचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) अंदाजपत्रकाची पूर्वतयारी व सादरीकरण स्पष्ट करा. [10]

किंवा

1991 नंतरच्या केंद्रसरकारच्या खर्च विषयक प्रवृत्ती स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) भारतीय संघराज्य प्रणालीतील 'उर्ध्वगामी' आणि 'समस्तरीय असमतोलाची' समस्या स्पष्ट करा. [10]

किंवा

चलनविषयक व राज्यवित्तीय धोरण यांच्या परस्परावलंबनाविषयी चर्चा करा.

- प्रश्न 4) केळकर समितीच्या शिफारशी सांगा व स्पष्ट करा. [10]
किंवा
केंद्राचे उत्पन्नाचे मार्ग सविस्तरपणे सांगा व स्पष्ट करा.
- प्रश्न 5) भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील सार्वजनिक कर्जाच्या भाराविषयी चर्चा करा. [10]
किंवा
राज्यवित्तीय धोरणाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3033

[Total No. of Pages : 4

[4904]-2003
M.A. (Part - I) (Semester - II)
ECONOMICS
EC-2003 : International Finance
(2013 Pattern) (Compulsory)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates :

- 1) Attempt all questions.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*
- 3) Answer should be precise and to the point.*
- 4) Answer each questions in 250 words.*

Q1) What is balance of payments? Explain the structure and components of balance of payments. **[10]**

OR

What is devaluation? Explain the causes of devaluation of Indian Rupee in 1991.

Q2) State and explain the functions of foreign exchange market. **[10]**

OR

What is flexible exchange rate? Explain the merits and demerits of flexible exchange rate.

Q3) Explain the classification on International capital flows. **[10]**

OR

Explain the importance and role of foreign capital.

P.T.O.

Q4) Explain the role of non-Banking financial companies in international capital movements. **[10]**

OR

What is Euro currency market? Explain the scope and features of Euro currency market.

Q5) Explain the objectives, functions and achievements of International monetary fund. **[10]**

OR

What is convertibility of rupee? Explain the Benefits of convertibility of Rupee.

Total No. of Questions : 5]

P3033

[4904]-2003

M.A. (Part - I) (Semester - II)

ECONOMICS

EC-2003 : International Finance

(2013 Pattern) (Compulsory)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :-

- 1) सर्व प्रश्न सोडवा.
- 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावीत.
- 4) प्रत्येक प्रश्नांचे 250 शब्दांत उत्तरे लिहा.
- 5) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नप्रत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) व्यवहारतोल म्हणजे काय? व्यवहारतोलाची रचना व घटक स्पष्ट करा. [10]

किंवा

अवमूल्यन म्हणजे काय? 1991 मधील भारतीय रूपयाच्या अवमूल्यनाची कारणे स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) विदेशी विनिमय बाजाराची कार्ये सांगा व स्पष्ट करा. [10]

किंवा

बदलता विनिमयदर म्हणजे काय? बदलत्या विनिमयदराचे गुण-दोष स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) आंतरराष्ट्रीय भांडवलप्रवाहांचे वर्गिकरण स्पष्ट करा. [10]

किंवा

विदेशी भांडवलाचे महत्व व भूमिका स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) आंतरराष्ट्रीय भांडवलाच्या हालचालीतील बँकेतर वित्तीय कंपन्यांची भूमिका स्पष्ट करा. [10]
किंवा
युरो चलनबाजार म्हणजे काय? युरो चलनबाजाराची व्याप्ती व वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीची उद्दिष्ट्ये, कार्ये आणि कामगिरी स्पष्ट करा. [10]
किंवा
रूपयाची परिवर्तनीयता म्हणजे काय? रूपयाच्या परिवर्तनीयतेचे फायदे स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3034

[Total No. of Pages : 4

[4904]-2004

M.A. (Part - I) (Semester - II)

ECONOMICS

EC-2004 : Agricultural Economics

(2013 Pattern) (Credit System)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates :

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer should be precise and to the point.*
- 4) *Answer in 250 words each.*

Q1) Explain the significance of special economic zone (SEZ) policy in India. [10]

OR

Explain the role of 'NABARD' in agricultural credit.

Q2) State and explain the causes of low productivity of Indian agriculture. [10]

OR

Explain the scope of Biotechnology in Indian Agriculture.

Q3) What is food security? Explain the problems of food security in developing countries. [10]

OR

Explain the problems of Agricultural labour.

P.T.O.

Q4) Explain the impact of machanization on agricultural labour in India. **[10]**

OR

Explain the favarable effect of W.T.O. on Agricultural sector.

Q5) Describe the problems of agricultural marketing in India. **[10]**

OR

Explain the structure of cooperative credit system.

Total No. of Questions : 5]

P3034

[4904]-2004

M.A. (Part - I) (Semester - II)

ECONOMICS

EC-2004 : Agricultural Economics

(2013 Pattern) (Credit System)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :-

- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहे.
- 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावी.
- 4) प्रत्येकी उत्तर 250 शब्दात लिहा.
- 5) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) भारतातील विशेष आर्थिक क्षेत्र (सेझ) धोरणाचे महत्व स्पष्ट करा. [10]
किंवा
कृषी विकासातील 'नाबार्डची' ची भूमिका स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) भारतीय शेतीच्या अल्प उत्पादकतेची कारणे सांगा व स्पष्ट करा. [10]
किंवा
भारतातील जैवतंत्रज्ञानाची व्याप्ती विशद करा.
- प्रश्न 3) अन्नसुरक्षा म्हणजे काय? विकसनशिल देशातील अन्नसुरक्षेच्या समस्या स्पष्ट करा. [10]
किंवा
शेतमजुरांच्या समस्या स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) भारतातील यांत्रिकीकरणाचे शेतमजूरावरील परिणाम स्पष्ट करा. [10]
किंवा
जागतिक व्यापार संघटनेचे भारतीय शेतीवरील अनुकूल परिणाम स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) भारतातील शेतमाल विक्रिव्यवस्थेच्या समस्या स्पष्ट करा. [10]
किंवा
सहकार क्षेत्राची कर्जपुरवठा रचना स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3035

[Total No. of Pages : 2

[4904]-2005
M.A. (Part - I) (Semester - II)
ECONOMICS
EC-2005 : Industrial Economics
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates :

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *All questions carry equal marks.*

Q1) State and explain the scope and significance of Industrial Economics. **[10]**

OR

Explain the problems of public sector Industries in India.

Q2) State and explain the factors influencing location of Industries. **[10]**

OR

Explain the need for balanced regional development of industries. What is the role of SIDC in it ?

Q3) Explain the main elements of Industrial Productivity. **[10]**

OR

Explain the importance of productivity in the competitive environment.

Q4) Discuss Govt's policy towards foreign capital in India. **[10]**

OR

Explain the different sources of Industrial finance.

Q5) Explain the problems of small and medium enterprises in India. **[10]**

OR

Explain the role of multinational companies in India.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

P3035

[4904]-2005

M.A. (Part - I) (Semester - II)

ECONOMICS

EC-2005 : Industrial Economics

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

-
- प्रश्न 1) औद्योगिक अर्थशास्त्राची व्याप्ती आणि महत्व स्पष्ट करून सांगा. [10]
किंवा
भारतातील सार्वजनिक क्षेत्रातील उद्योगांच्या समस्या स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) उद्योगांच्या स्थानिकीकरणावर प्रभाव पडणारे घटक सांगून ते स्पष्ट करा. [10]
किंवा
उद्योगांच्या संतुलित प्रादेशिक विकासाची गरज स्पष्ट करा. SIDC ची भूमिका सांगा?
- प्रश्न 3) औद्योगिक उत्पादकतेचे प्रमुख घटक स्पष्ट करा. [10]
किंवा
स्पर्धात्मक वातावरणातील उत्पादकतेचे महत्व स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4) परकीय भांडवलच्या संदर्भात भारत सरकारचे धोरण स्पष्ट करा. [10]
किंवा
औद्योगिक वित्तपुरवठ्याचे विविध स्रोत स्पष्ट करा.
- प्रश्न 5) भारतातील लघु व मध्यम उद्योगांच्या समस्या स्पष्ट करा. [10]
किंवा
भारतातील बहुराष्ट्रीय कंपन्यांची भूमिका विशद करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3037

[Total No. of Pages : 4

[4904]-3001

M.A. (Part - II) (Semester - III)

ECONOMICS

EC-3001 : MACRO ECONOMICS Analysis - I

(2013 Pattern) (Credit System)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates :

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer should be precised and to the point.*
- 4) *Answer each question in 250 words.*

Q1) Distinguish between Nominal Gross Domestic product and real gross domestic product. **[10]**

OR

Explain the concept of G.D.P. GNP and NDP.

Q2) Explain the classical approach of Aggregate Demand and Aggregate supply curves. **[10]**

OR

Explain the Multiplier Effect

Q3) What is Aggregate Demand curve? How do you derive the Aggregate Demand curve with the help of IS-LM curve? **[10]**

OR

How is LM curve derived?

P.T.O.

Q4) Explain the working of accelerator. **[10]**

OR

Explain the Rational Expectation Hypothesis.

Q5) Explain Life cycle Hypothesis of consumption. **[10]**

OR

Describe the Keynesian Theory of Employment.

Total No. of Questions : 5]

P3037

[4904]-3001

M.A. (Part - II) (Semester - III)

ECONOMICS

EC-3001 : MACRO ECONOMICS Analysis -I

(2013 Pattern) (Credit System)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :-

- 1) सर्व प्रश्न सोडवा.
- 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावीत.
- 4) प्रत्येक प्रश्न 250 शब्दात सोडवा.
- 5) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) चलनी स्थूल देशांतर्गत उत्पादन आणि वास्तव स्थूल देशांतर्गत उत्पादन यातील फरक दाखवा.[10]

किंवा

स्थूल देशांतर्गत उत्पादन, स्थूल राष्ट्रीय उत्पादन व निव्वळ देशांतर्गत उत्पादन या संकल्पना स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) सनातनवाधांचा एकूण मागणी वक्र व एकूण पुरवठा वक्र याबाबतचा दृष्टीकोन स्पष्ट करा.[10]

किंवा

गुणक परिणाम स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) एकूण मागणी वक्र म्हणजे काय? एकूण मागणी वक्राची निर्मिती IS-LM वक्रांच्या सहाय्याने कशी करता येते ते सांगा. [10]

किंवा

LM वक्राची निर्मिती कशी होते?

प्रश्न 4) प्रवेग तत्वाची कार्यपध्दती स्पष्ट करा. [10]
किंवा
तर्कसंगत अपेक्षा परिकल्पना स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) उपभोगासंबंधित जीवन चक्र परिकल्पना स्पष्ट करा. [10]
किंवा
केन्स यांचा रोजगार विषयक सिध्दांत विशद करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3038

[Total No. of Pages : 4

[4904]-3002

M.A. (Part - II) (Semester - III)

ECONOMICS

EC-3002 : Growth and Development - I

(2013 Pattern) (Credit System)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates :

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer should be precised and to the point.*
- 4) *Answer each question in 250 words.*

Q1) Explain the concept of growth and development.

[10]

OR

Explain the 'world distribution of Income and Development gap'.

Q2) What is income inequality? How income inequality is measured?

[10]

OR

Explain the impact of inequality on the process of development.

Q3) Explain the 'Big-push' theory of Economic development.

[10]

OR

Explain the "Unbalanced" theory of Economic Development.

P.T.O.

Q4) Explain the Harris-Todaro model of migration. **[10]**

OR

Explain the problems of urbanization.

Q5) Explain the causes of development gap in various countries. **[10]**

OR

State the Age-structure of population and sex-ratio in India.

Total No. of Questions : 5]

P3038

[4904]-3002

M.A. (Part - II) (Semester - III)

ECONOMICS

EC-3002 : Growth and Development - I

(2013 Pattern) (Credit System)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :-

- 1) सर्व प्रश्न सोडवा.
- 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावीत.
- 4) प्रत्येक प्रश्न 250 शब्दांत सोडवा.
- 5) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नप्रत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) वृद्धी आणि विकास या संकल्पना स्पष्ट करा. [10]
किंवा
“उत्पन्नाचे जागतिक वितरण आणि विकासातील अंतर” स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) उत्पन्नविषमता म्हणजे काय? उत्पन्न विषमतेचे मोजमाप कसे केले जाते? [10]
किंवा
उत्पन्नविषमतेचे आर्थिक विकास प्रक्रियेवरील परिणाम विशद करा.
- प्रश्न 3) आर्थिक विकासाचा प्रबळ चालना सिध्दांत स्पष्ट करा. [10]
किंवा
आर्थिक विकासाचा असंतुलित सिध्दांत स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) स्थलांतराचे हॅरिस-टोडॅरो प्रतिमान स्पष्ट करा. [10]
किंवा

शहरीकरणाच्या समस्या स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) विविध राष्ट्रांच्या विकासातील अंतराची कारणे स्पष्ट करा. [10]
किंवा

भारतातील लोकसंख्येची वयोमानानुसार रचना आणि स्त्री-पुरुष प्रमाण सांगा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3039

[Total No. of Pages : 4

[4904]-3003

M.A. (Part - II) (Semester - III)

ECONOMICS

EC-3003 : Modern Banking

(2013 Pattern) (Credit System)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates :

- 1) Attempt all questions.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*
- 3) Answer should be precise and to the point.*
- 4) Answer each questions in 250 words.*

Q1) Explain the structure of financial system.

[10]

OR

Explain the principle of liquidity, safety and profitability.

Q2) Explain the role of modern banks in India.

[10]

OR

Comment on the present status of co-operative banks in India.

Q3) Explain the types of non-banking financial institutions in India.

[10]

OR

Explain the functions and role of LIC.

P.T.O.

Q4) Explain the nature and role of foreign exchange market. **[10]**

OR

Explain the recent trends in the exchange rate and its impact on the Indian economy.

Q5) What is Foreign direct Investment? Explain the arguments for and against foreign direct Investment **[10]**

OR

Explain the structure of Indian capital market.

Total No. of Questions : 5]

P3039

[4904]-3003

M.A. (Part - II) (Semester - III)

ECONOMICS

EC-3003 : Modern Banking

(2013 Pattern) (Credit System)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :-

- 1) सर्व प्रश्न सोडवा.
- 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 3) उत्तरे नेमकी व मुध्देसुद असावीत.
- 4) प्रत्येक प्रश्नांचे उत्तर 250 शब्दात असावे.
- 5) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) वित्तीय प्रणालीची रचना स्पष्ट करा. [10]
किंवा
रोखता, सुरक्षितता आणि लाभतेचे तत्व स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) भारतातील आधुनिक बँकांची भूमिका स्पष्ट करा. [10]
किंवा
भारतातील सहकारी बँकांच्या सध्यस्थितीवर भाष्य करा.
- प्रश्न 3) भारतातील बँकेतर वित्तीय संस्थांचे प्रकार स्पष्ट करा. [10]
किंवा
भारतीय आयुर्विमा महामंडळाची कार्ये आणि भूमिका स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) परकीय विनिमय बाजाराचे स्वरूप आणि भूमिका स्पष्ट करा. [10]
किंवा
सध्याच्या विनिमय दरातील बदलाची प्रवृत्ती आणि त्याचा भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील परिणाम स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) परकीय प्रत्यक्ष गुंतवणूक म्हणजे काय? परकीय प्रत्यक्ष गुंतवणूकीच्या बाजूने आणि विरुद्ध युक्तीवाद स्पष्ट करा. [10]

किंवा

भारतीय भांडवल बाजाराची रचना स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3040

[Total No. of Pages : 2

[4904]-3004

M.A. (Part - II) (Semester - III)

ECONOMICS

EC - 3004 : Demography

(2013 Pattern) (Credit System)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer should be precise and to the point.*
- 4) *Answer each question in 250 words.*

Q1) Explain the relationship between demography and other disciplines. [10]

OR

Explain the distribution of World population.

Q2) Explain the optimum population theory . [10]

OR

Explain the Herbert - spencer's biological theory of population.

Q3) What is census? Explain the uses and importance of census. [10]

OR

What is fertility? Explain the factors affecting fertility.

Q4) What is labour force? Explain trends of labour force participation in India.[10]

OR

Explain the population distribution in India.

Q5) What is mortality? What are the causes of child mortality in India. [10]

OR

Explain the Malthusian theory of population.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

P3040

[4904]-3004

M.A. (Part - II) (Semester - III)

ECONOMICS

EC - 3004 : Demography

(2013 Pattern) (Credit System)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडवा.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) उत्तरे मुद्देसूद आणि योग्य असावीत.
4) प्रत्येक प्रश्न 250 शब्दांत सोडवा.
5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) लोकसंख्याशास्त्र आणि इतर शास्त्र यातील संबंध स्पष्ट करा. [10]
किंवा
जागतिक लोकसंख्येचे वितरण स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) पर्याप्त लोकसंख्येचा सिध्दांत स्पष्ट करा. [10]
किंवा
हर्बट-स्पेन्सरचा जैविक सिध्दांत स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) जनगणना म्हणजे काय? जनगणनेचे उपयोग आणि महत्व स्पष्ट करा. [10]
किंवा
जननक्षमता म्हणजे काय? जननक्षमतेवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4) श्रमदल म्हणजे काय? भारतातील श्रमदलाच्या सहभागातील प्रवृत्ती स्पष्ट करा. [10]
किंवा
भारतातील लोकसंख्येचे वितरण स्पष्ट करा.
- प्रश्न 5) भर्त्यता म्हणजे काय? भारतातील बालमृत्युदराची कारणे कोणती? [10]
किंवा
माल्थसचा लोकसंख्या सिध्दांत स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3041

[Total No. of Pages : 2

[4904]-3005

M.A. (Part - II) (Semester - III)

ECONOMICS

EC - 3005 : World Economy
(2013 Pattern) (Credit System)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer should be precise and to the point*
- 4) *Answer each question in 250 words.*

Q1) Take a review of evolution of global economy. **[10]**

OR

Evaluate role of MNCs in world economy.

Q2) Discuss problems faced by EU in recent period. **[10]**

OR

Discuss role of African Countries in global economy.

Q3) State objectives of SAARC and suggest measures for its success. **[10]**

OR

Explain role and importance of China in global trade.

Q4) What are the causes for US debt crisis? **[10]**

OR

Discuss effects of disintegration of soviet union on world economy.

Q5) Discuss effects of globalisation on Indian Economy. **[10]**

OR

Explain problems faced by Latin American Countries.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

P3041

[4904]-3005

M.A. (Part - II) (Semester - III)

ECONOMICS

EC - 3005 : World Economy

(2013 Pattern) (Credit System)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडवा.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
4) प्रत्येक प्रश्न 250 शब्दांत सोडवा.
5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) जागतिक अर्थव्यवस्थेच्या उत्क्रांतीचा आढावा घ्या. [10]
किंवा
बहुराष्ट्रीय कंपन्यांची जागतिक अर्थव्यवस्थेतील भूमिका याचे मूल्यमापन करा.
- प्रश्न 2) युरोपियन समुदायी देशांच्या सध्याच्या समस्यांची चर्चा करा. [10]
किंवा
अफ्रीकन देशांची जागतिक अर्थव्यवस्थेतील भूमिका चर्चात्मक पध्दतीने मांडा.
- प्रश्न 3) दक्षिण आशीयाची प्रादेशिक सहकार्य संघटनेची उद्दिष्ट्ये सांगून त्याच्या यशासाठी उपाय योजना सुचवा. [10]
किंवा
जागतिक व्यापारात चिनचे महत्व व भूमिका स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4) अमेरिकेतील कर्ज संकटाची कारणे कोणती आहेत? [10]
किंवा
सोव्हीएट युनियनच्या विघटनाने जागतिक अर्थव्यवस्थेवर झालेल्या परिणामांची चर्चा करा.
- प्रश्न 5) भारतीय अर्थव्यवस्थेवर झालेल्या जागतिकी करणाच्या परिणामांची चर्चा करा. [10]
किंवा
लॅटीन अमेरिकन देशांच्या समस्यांची स्पष्टता करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3042

[Total No. of Pages : 3

[4904]-3006

M.A. (Part - II) (Semester - III)

ECONOMICS

EC - 3006 : Economics of Finance

(2013 Pattern) (Credit System)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt all questions.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) Answer should be precise and to the point
- 4) Answer each are question in 250 words.
- 5) Draw neat diagrams wherever necessary.
- 6) Use of nonscientific calculator is allowed.

Q1) Explain the structure of financial system in India. [10]

OR

Explain the Role of Financial sector in an economy.

Q2) Explain the money and capital market Instruments. [10]

OR

State the difference between depository institution and Non-depository institution.

Q3) Explain the concept of portfolio and the role of capital asset pricing model.[10]

OR

Explain Arbitrage pricing theory and its significance.

Q4) What is swaps? Explain the types of swaps. [10]

OR

What is future market and explain the risks in future market.

Q5) How the financial system is regulated? [10]

OR

Explain the concept of derivatives and state its various types.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

P3042

[4904]-3006

M.A. (Part - II) (Semester - III)

ECONOMICS

EC - 3006 : Economics of Finance

(2013 Pattern) (Credit System)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडवा.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) उत्तरे मुद्देसूद आणि योग्य असावीत.
4) प्रत्येक प्रश्न 250 शब्दांत सोडवा.
5) आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.
6) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) भारतातील वित्तीय पध्दतीची संरचना स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

अर्थव्यवस्थेतील वित्तीय क्षेत्राची भूमिका स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) नाणेबाजार आणि भांडवल बाजाराचे साधने स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

निधीधारक संस्था आणि अनिधी धारक संस्था यातील फरक सांगा.

प्रश्न 3) दस्तऐवज संकल्पना आणि भांडवल मत्ता किंमत प्रतिमानाची भूमिका संकल्पना स्पष्ट करा.[10]

किंवा

पणन (Arbitrage) किंमत सिध्दांत स्पष्ट करून त्याचे महत्व सांगा.

प्रश्न 4) वित्तीय साधनांची आदलाबदल म्हणजे काय? त्याचे प्रकार स्पष्ट करा. [10]
किंवा

भविष्य बाजार म्हणजे काय? ते सांगून भविष्य बाजारातील धोके स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) वित्तीय प्रणाली कशी नियंत्रित केली जाते? [10]
किंवा

कृदन्त (Derivatives) ही संकल्पना स्पष्ट करा आणि तिचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3043

[Total No. of Pages : 3

[4904]-4001

M.A. (Part - II) (Semester - IV)

ECONOMICS

EC - 4001 : Macro Economics - II

(2013 Pattern) (Credit System)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer each questions in 250 words.*
- 4) *Answer should be precise and to the point.*

Q1) a) Explain the Gurley and shaw Hypothesis. **[10]**

OR

b) Explain in detail 'Fisher's Quantity theory of money'.

Q2) a) Explain liquidity measures according to Reddy Committee Report. **[10]**

OR

b) State and explain the cash balance approach is demand for money.

Q3) a) What is monetary policy? Explain its instruments. **[10]**

OR

b) Define Inflation? Explain in detail causes of Inflation.

Q4) a) What is high-powered money? Explain the relationship between high-powered money and money supply. **[10]**

OR

b) Explain keynesian liquidity preference theory of Interest.

Q5) a) Explain the concept of phillips curve. **[10]**

OR

b) Explain in brief the measures of money supply.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

P3043

[4904]-4001

M.A. (Part - II) (Semester - IV)

ECONOMICS

EC - 4001 : Macro Economics - II

(2013 Pattern) (Credit System)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शावितात.
3) प्रत्येक प्रश्नांची 250 शब्दांत उत्तर लिहा.
4) उत्तरे नेमकी आणि मुद्देसूद असावित.
5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) अ) गुर्ले आणि शॉ परिकल्पना स्पष्ट करा. [10]

किंवा

ब) फिशरचा चलनसंख्यामान सिध्दांत सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) अ) रेड्डी समिती अहवालानुसार तरळता मापने स्पष्ट करा. [10]

किंवा

ब) पैशाच्या मागणीसंबंधीचा रोकड शिल्लक सिध्दांत सांगा व स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) अ) चलनविषयक धोरण म्हणजे काय? त्याची साधने स्पष्ट करा. [10]

किंवा

ब) चलनवाढीची व्याख्या द्या. चलनवाढीची कारणे सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) अ) जननक्षम पैसा म्हणजे काय? जननक्षम पैसा आणि पैशाचा पुरवठा यातील संबंध स्पष्ट करा. [10]

किंवा

ब) केन्सचा व्याजाचा रोखता पसंती सिध्दांत स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) अ) फिलिप्स वक्राची संकल्पना स्पष्ट करा. [10]

किंवा

ब) पैशाच्या पुरवठ्याची मापने थोडक्यात स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3044

[Total No. of Pages : 2

[4904]-4002

M.A. (Part - II) (Semester - IV)

ECONOMICS

EC - 4002 : Growth and Development - II

(2013 Pattern) (Credit System)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer should be precised and to the point.*
- 4) *Answer each question in 250 words.*

Q1) What is Infrastructure? Explain the role of Infrastructure in Economic development. **[10]**

OR

What is Disguised Unemployment? Explain the causes of Disguised Unemployment.

Q2) Explain indetail the role of Fiscal Policy in developing countries. **[10]**

OR

Explain the Importance of Import Substitution.

Q3) Explain the type of Foreign Capital Investment. **[10]**

OR

Explain the role of world Bank in the Economic development.

Q4) Explain the role of Markets in the developmental process. **[10]**

OR

Explain the role of self help groups in development.

Q5) Explain the problem of foreign debt. **[10]**

OR

What is monetary policy? Explain the co-relation in monetary. Policy and Economic development.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

P3044

[4904]-4002

M.A. (Part - II) (Semester - IV)

ECONOMICS

EC - 4002 : Growth and Development - II

(2013 Pattern) (Credit System)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडवा.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
4) प्रत्येक प्रश्न 250 शब्दांत सोडवा.
5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) पायाभूत सुविधा म्हणजे काय? आर्थिक विकासात पायाभूत सुविधांची भूमिका स्पष्ट करा. [10]
किंवा
प्रच्छन्न बेकारी म्हणजे काय? प्रच्छन्न बेकारीचे कारणे स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) विकसनशील देशातील राजकोषीय धोरणाची भूमिका सविस्तर स्पष्ट करा. [10]
किंवा
आयात पर्यायीकरणाचे महत्व स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) परकीय भांडवल गुंतवणुकीचे प्रकार स्पष्ट करा. [10]
किंवा
आर्थिक विकासातील 'जागतीक बँकेची' भूमिका स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4) विकास प्रक्रियेतील बाजारपेढेची भूमिका स्पष्ट करा. [10]
किंवा
विकासातील स्वयंसहाय्यता बचत गटाची भूमिका स्पष्ट करा.
- प्रश्न 5) परकीय कर्जाची समस्या स्पष्ट करा. [10]
किंवा
चलनविषयक धोरण म्हणजे काय? चलनविषयक धोरण व आर्थिक विकास यातील परस्पर संबंध स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3045

[Total No. of Pages : 2

[4904]-4003

M.A. (Part - II) (Semester - IV)

ECONOMICS

EC - 4003 : Research Methodology

(2013 Pattern) (Credit System) (Core Course)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt all questions.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) Answer should be precise and to the point.

Q1) What is the Fundamental and Applied research? Explain the difference between Fundamental and Applied research. [10]

OR

What is Research? Explain the nature, objectives and importance of social science research.

Q2) What is the sampling techniques? Explain the various types of sampling. [10]

OR

Define hypothesis. Explain the role of hypothesis in research.

Q3) Explain mean, median and mode with the help of examples. [10]

OR

What is the classification of data? What are types of classification of data.

Q4) Explain the importance and types of global information sources. [10]

OR

What is hypothesis testing? Explain the process of hypothesis testing.

Q5) What is correlation? Explain various types of correlation. [10]

OR

Explain the stages involved in designing research.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

P3045

[4904]-4003

M.A. (Part - II) (Semester - IV)

ECONOMICS

EC - 4003 : Research Methodology

(2013 Pattern) (Credit System) (Core Course)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्वप्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) मुलभूत व व्यावहारिक संशोधन म्हणजे काय? मूलभूत व व्यावहारिक संशोधनातील फरक स्पष्ट करा. [10]

किंवा

संशोधन म्हणजे काय? सामाजिक शास्त्रीय संशोधनाचे स्वरूप, उद्देश आणि महत्व स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) नमुना निवड तंत्र म्हणजे काय? नमुना निवडीच्या विविध पध्दती सांगा. [10]

किंवा

गृहितकाची व्याख्या करा. संशोधनात गृहितकाची भूमिका स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) उदाहरणाच्या सहाय्याने समान्तर माध्य, मध्यका आणि बहुलक स्पष्ट करा. [10]

किंवा

तथ्याचे वर्गीकरण म्हणजे काय? तथ्याच्या वर्गीकरणाचे प्रकार कोणते सांगा.

प्रश्न 4) जागतिक माहिती स्रोतांचे महत्त्व आणि प्रकार स्पष्ट करा. [10]

किंवा

परिकल्पनेची चाचणी म्हणजे काय? परिकल्पनेच्या चाचणीची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) सहसंबंध म्हणजे काय? सहसंबंधाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा. [10]

किंवा

संशोधन आराखडा तयार करण्यातील विविध टप्पे सांगा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3046

[Total No. of Pages : 2

[4904]-4004

M.A. (Part - II) (Semester - IV)

ECONOMICS

EC - 4004 : Rural Development

(2013 Pattern) (Credit System)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer should be precise and to the point.*
- 4) *Answer each question in 250 words.*

Q1) Explain the structure of Rural Economy of India. **[10]**

OR

Discuss the land reforms in India.

Q2) Explain the problems of Women Empowerment in India. **[10]**

OR

Evaluate the performance of Training Rural Youth for self employment.

Q3) Discuss the Gandhian approach of Rural Development in India. **[10]**

OR

Explain the problems of rural infrastructure in India.

Q4) Explain the note of microfinance in Rural Development of India. **[10]**

OR

Explain the Causes of Rural Poverty in India.

Q5) Examine the performance of Swarn Jayanti Grameen Swarojgar Yojana in India. **[10]**

OR

Critically evaluate the performance of self help groups in India.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

P3046

[4904]-4004

M.A. (Part - II) (Semester - IV)

ECONOMICS

EC - 4004 : Rural Development

(2013 Pattern) (Credit System)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) उत्तरे थोडक्यात व मुद्देसूद असावीत.
4) प्रत्येक प्रश्नांचे उत्तर 250 शब्दांत असावे.
5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) भारतातील ग्रामीण अर्थव्यवस्थेची संरचना स्पष्ट करा. [10]
किंवा
भारतातील शेतजमिनविषयक सुधारणांची चर्चा करा.
- प्रश्न 2) भारतातील महिला सबलीकरणाविषयक समस्या स्पष्ट करा. [10]
किंवा
ग्रामीण युवकांसाठीच्या स्वयंरोजगार प्रशिक्षण कार्यक्रमाच्या (TRYSEM) कामगिरीचे मूल्यमापन करा.
- प्रश्न 3) भारतातील ग्रामीण विकासविषयक गांधी दृष्टिकोनाची चर्चा करा. [10]
किंवा
भारतातील ग्रामीण पायाभूतक्षेत्राच्या समस्या स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4) भारताच्या ग्रामीण विकासातील सूक्ष्म वित्तपुरवठ्याची भूमिका विशद करा. [10]
किंवा
भारतातील ग्रामीण भागातील दारिद्र्याची कारणे स्पष्ट करा.
- प्रश्न 5) भारतातील स्वर्णजयंती ग्रामीण स्वयंरोजगार योजनेच्या कामगिरीचे परीक्षण करा. [10]
किंवा
भारतातील स्वयंसहाय्यता बचत गटांच्या कामगिरीचे टीकात्मक मूल्यमापन करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3047

[Total No. of Pages : 2

[4904]-4005

M.A. (Part - II) (Semester - IV)

ECONOMICS

EC - 4005 : Economics of Environment

(2013 Pattern) (Credit System) (Non Core Course)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt all questions in 250 words each.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) What is economics of environment? Explain the importance of environmental economics. [10]

OR

Explain the environment problems arising due to industrial development.

Q2) Explain the concept of sustainable development in detail. [10]

OR

Explain the causes of environmental degradation.

Q3) Explain social forestry. [10]

OR

Explain the advantages and disadvantages of natural farming.

Q4) Explain the environment management techniques in detail. [10]

OR

Explain India's environment policy in detail.

Q5) Explain the effects of environment on human life. [10]

OR

State and explain the causes of different types of pollution.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

P3047

[4904]-4005

M.A. (Part - II) (Semester - IV)

ECONOMICS

EC - 4005 : Economics of Environment
(2013 Pattern) (Credit System) (Non Core Course)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडवा. प्रत्येकी 250 शब्दांत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) पर्यावरणाचे अर्थशास्त्र म्हणजे काय? पर्यावरणीय अर्थशास्त्राचे महत्व स्पष्ट करा. [10]
किंवा
औद्योगिक विकासामुळे उद्भवणाऱ्या पर्यावरण समस्या स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) शाश्वत विकासाची संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा. [10]
किंवा
पर्यावरणाच्या न्हासाची कारणे स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) सामाजिक वनीकरण स्पष्ट करा. [10]
किंवा
नैसर्गिक शेतीचे फायदे व तोटे स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4) पर्यावरण व्यवस्थापन तंत्र सविस्तर स्पष्ट करा. [10]
किंवा
भारताचे पर्यावरण धोरण सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्रश्न 5) मानवी जीवनावरील पर्यावरणाचे परिणाम स्पष्ट करा. [10]
किंवा
प्रदुषणाचे विविध प्रकार सांगून त्यांची कारणे स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

P3036

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

[4904]-2006

M.A. (Part - I) (Semester - II)

ECONOMICS

EC-2006 : Statistical Techniques

(2013 Pattern) (Credit System)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:-

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *All questions carry equal marks.*
- 3) *Use of non-programmable calculator is allowed.*
- 4) *Symbols have their usual meaning.*

Q1) Present the following data of the scores of 50 applications who were given certain test for purpose of selection to a post by taking class intervals as 0 –9, 10 – 19, etc. **[10]**

67	82	33	44	57	49	34	73	54	63
36	52	32	75	60	33	09	79	28	30
42	93	43	80	03	32	57	67	84	64
63	11	35	28	10	23	08	41	60	32
72	53	92	88	62	55	60	33	40	57

Plot less than ogive curve and obtain the value of median graphically.

OR

Explain the following with an illustration each.

- a) An event
- b) Sure event
- c) Mutually exclusive events
- d) Complement of an event

P.T.O.

Q2) Compute the correlation coefficient between sales and profit of ten firms and interpret it. **[10]**

Sales : 50 50 55 60 65 65 65 60 60 50
 Profit : 11 13 14 16 16 15 15 14 13 13

OR

Write a note on skewness.

Q3) Following is the probability distribution of a discrete random variable X. Obtain the distribution function and expected value of X. **[10]**

X : 0 1 2 3 4
 P[X=x] : 0.15 0.20 0.25 0.30 0.10

OR

Explain different components of time series.

Q4) For the data given in the following table, test for independence between ability in mathematics and interest in Economics. Use 5% Level of significance. **[10]**

		Ability In Mathematics		
		Low	Average	High
Interest In Economics	Low	63	42	15
	Average	58	61	31
	High	14	47	29

OR

Explain sampling and non-sampling errors.

Q5) Compare arithmetic mean, median and mode as measures of central tendency. **[10]**

OR

Four cards are drawn at random from a pack of cards. Find the probability that they are

- a) of different suits
- b) of same suit
- c) all diamonds
- d) all are face cards

